

ХМЕЛЬНИЦЬКА
МІСЬКА РАДА

УПРАВЛІННЯ
КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ
МІСЬКОЇ РАДИ

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ МІСЬКИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ
ФЕСТИВАЛЬ

Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму
Хмельницької міської ради
Хмельницька міська
централізована бібліотечна система

«СЛОВО ЄДНАЄ!»

Хмельницький літературно-публіцистичний
альманах

№ 1, 2018

Хмельницький
ФОП Цюпак
2018

УДК 082.2:821.161.2(477.43)

C48

«СЛОВО ЄДНАЄ!»

Хмельницький літературно-публіцистичний альманах

Редакційна колегія: Захар'єв В. А., Козицька Т. С.,
Міхалевський В. Ц., Олійник В. Г., Ромасюков А. Є.
Відповідальна за випуск: Козицька Т. С.

**Видано відповідно до Програми підтримки книговидання
місцевих авторів та популяризації української книги
у м. Хмельницькому на 2018-2020 роки «Читай українською»**

C48 Слово єднає!: Хмельниц. літ.-публіц. альм. / Хмельницька міська рада; Управління культури і туризму; Хмельницька міська централізована бібліотечна система; ред.-уклад.: Т. С. Козицька, В. Ц. Міхалевський. – Хмельницький: ФОП Цюпак А. А., 2018. – 312 с.

ISBN 978-617-513-533-4

Протягом 2015-2017 років у місті Хмельницькому відбувався міський літературний фестиваль «Слово єднає!».

У альманасі вміщено інформацію про літературно-мистецькі спілки та організації, короткі бібліографічні відомості про учасників фестивалю та їхні твори.

Видання адресоване широкому загалу користувачів – всім, хто цікавиться сучасною літературою України, зокрема міста Хмельницького.

УДК 082.2:821.161.2(477.43)

ISBN 978-617-513-533-4

© Хмельницька міська
централізована
бібліотечна система, 2018
© Автори текстів, 2015-2017

*Хмельницька міська рада
Управління культури і туризму Хмельницької міської ради
Хмельницька міська централізована бібліотечна система*

«СЛОВО ЄДНАЄ!»

Хмельницький літературно-публіцистичний альманах
№ 1, 2018

Твори подані в авторських редакціях

Редактори-укладачі: Козицька Т. С., Міхалевський В. Ц.

Редакційна колегія: Захар'єв В. А., Козицька Т. С.,
Міхалевський В. Ц., Олійник В. Г., Ромасюков А. Є.

Технічний редактор: Василюшина О. Б.

Світлини: Возна А. С., Радущинський П. О., Шафінський М. А.

Статті та довідкові матеріали: Байталюк В. Б. (с.: 32-33),
Данилюк Л. М. (с.: 30-31), Діденко З. О. (с.: 14-15),
Захар'єв В. А. (с.: 28-29), Коваль Т. П. (с.: 20-21), Козицька Т. С.
(с.: 5-6, 8-9, 298-300), Лещинська Н. М. (с.: 34-35), Маліш П. І.
(с.: 24-25), Міхалевський В. Ц. (с.: 5-6, 10-11, 22-23, 26-27, 36,
258, 274), Олійник В. Г. (с.: 12-13), Ромасюков А. Є. (с.: 276-297),
Смотритель В. П. (с.: 16-17), Стандрійчук В. Л. (с.: 18-19).

На обкладинці: логотип Фестивалю (автор Міхалевський В. Ц.)
Електронна адреса: slovo.ednae@gmail.com

Підписано до друку 12.06.2018

Формат 60x84 1/16.

Ум. друк. арк. 18,14.

Наклад 300. Зам. 45/2018.

Видавець і виготовлювач ФОП Цюпак А.А.

м. Хмельницький, вул. Ломоносова, 17

тел. моб. 0673932668.

Свідоцтво про держреєстрацію видавців, виготовлювачів та
розповсюджувачів видавничої продукції

Серія ХЦ № 019 від 25.02.2002 р.

З ІСТОРІЇ МІСТА ТА ФЕСТИВАЛЮ

Місто Хмельницький

має тривалу історію і веде свій родовід від невеличкого поселення Пlosкирів або Пlosкирівці, час заснування якого невідомий. Перша достовірна згадка про Пlosкирів (Пlosкировець) міститься у привілеї, виданому великим князем Литовським та королем Польським Владиславом і Ягайлом в 1431 р. під час війни із іншим претендентом на великокнязівський престол – Свидригайлом Ольгердовичем.

Цю найдавнішу на сьогодні писемну згадку про Хмельницький введено в науковий обіг завдяки дослідженням істориків. Ще у 1990-х роках Микола Петров — професор Кам'янець-Подільського університету, посилаючись на історика XIX ст. Михайла Орловського, висловив думку про існування Пlosкирова у 30-х роках XV ст., але не назвав точної дати. У 2000-х роках Сергію Єсюніну, співробітнику Хмельницького обласного краєзнавчого музею, кандидату історичних наук, вдалося відшукати в одному із томів «Архива Юго-Западной России» відомості про існування Пlosкирова у 1434-1464 роках з перепосиланням на документи так званої Метрики Литовської. Вивчивши документи, було віднайдено інформацію про нову дату найдавнішої згадки про місто – 1431 рік.

Хмельницький (до 1793 р. – Пlosкирів, до 1954 р. – Проскурів) – адміністративний центр Хмельницької області і Хмельницького району, значний історичний і сучасний економічний та культурний центр Поділля і Південної Волині. Лежить на річці Південний Буг. Як поселення – відомий з 1431 року, як місто – з 1796 року.

Обласним центром місто стало в 1941 році, назване в 1954 році на честь Богдана Хмельницького, видатного гетьмана України. Населення – 268 тис. осіб (2015).

День міста відзначається в останні вихідні вересня.

З ІСТОРІЇ МІСТА ТА ФЕСТИВАЛЮ

Вулиця Проскурівська

— центральна вулиця міста Хмельницького, пролягає від перехрестя вул. Кам'янецької—Соборної—Подільської до залізничного вокзалу. Частина вулиці від Володимирської до Соборної є пішохідною.

Вона існує фактично з моменту виникнення поселення Пłosкирів як частина дороги на Летичів. До першої половини ХІХ ст. центральною вулицею міста вважалась Кам'янецька поштова дорога.

Після пожежі 1822 р., коли згоріли майже всі будівлі Проскурова, був складений генеральний план забудови міста, розроблений губернським землеміром В. Рудлицьким та архітектором Геслером. Саме згідно з цим планом були прокладені всі основні вулиці центральної частини міста, які існують й сьогодні. Основними магістралями залишилися ті ж самі поштові шляхи на Кам'янець та Летичів. Затвердив план російський імператор Олександр І, на честь якого «Поштова дорога на Летичів» отримала назву – вулиця Олександрівська.

У другій половині ХІХ ст. вона інтенсивно забудовується й стає центральною вулицею Проскурова. У 1921 р. Олександрівську перейменували на вулицю 25-го Жовтня, в 1985 р. їй дали ім'я Леніна, але вже в 1991 р. цю постанову скасували і центральна вулиця отримала назву — Проскурівська.

Нині на вулиці збереглося чимало старовинних будинків, які є свідками історії міста за останнє століття.

У дворі дитячої музичної школи №1 ім. Миколи Мозгового (вул. Проскурівська, 18) в 2016 році для проведення художньо-мистецьких заходів було відновлено відкриту сцену – Мистецький дворик.

Багато фестивальних заходів проводиться на вулиці Проскурівській.

З ІСТОРІЇ МІСТА І ФЕСТИВАЛЮ

Сквер імені Тараса Шевченка –

пам'ятка садово-паркового мистецтва місцевого значення в Україні. Сквер розташований у центрі міста Хмельницького, між вулицями Проскурівською, Володимирською, Героїв Майдану (Театральною) та Грушевського. Улюблене місце відпочинку багатьох хмельничан, особливо молоді та дітей. У парку розташовані пам'ятник Тарасові Шевченку (встановлено і урочисто відкрито у 1992 р.), фонтани, дитячий майданчик.

Протягом XV–XVIII століть місцевість, де нині розкинувся сквер, була околицею Плоскирова. Тут височів невеликий дубовий гай, а навколо простягався луг, який мешканці використовували як місце випасу домашньої худоби.

За генеральним планом забудови Проскурова 1824 року на місці, де був гай, мала розташуватися «велика торгова площа». Частина дубів для цього спиляли, по периметру площі побудували крамниці та склади, а в центрі залишили місце для торгівлі з возів. Площа отримала назву «Хлібна» і стала основним місцем проведення торгів і ярмарків у Проскурові. Також працювали численні атракціони, виступали бродячі актори, іноді приїжджав цирк або зоопарк. Приймали відвідувачів і численні харчевні.

З часом Проскурів розростався, і Хлібна площа стала занадто малою для проведення ярмарків. У 1888 році міська влада прийняла рішення перенести головну торгову площу ближче до вокзалу — на пустир, де нині розташована міська лікарня.

На сьогодні у сквері було обліковано 506 дерев 24 видів та 620 чагарників 20 видів. Найбільш поширені дерева у віці 61–89 років, але є і рослини, яким по 100–120 років.

У травні 2013 року навколо пам'ятника Шевченку за кошти благодійників було висаджено алею із 26 сакур, кожна з яких отримала власне ім'я.

Навпроти пам'ятника Тарасові Шевченку встановлено скульптурну композицію з бронзи – розгорнуту книгу зі словами його «Заповіту».